జయంతి వెంకటరమణ

నలభై రెండు రోజుల ప్రోగ్రాము మరి రెండురోజుల్లో ముగియనున్నది. ఆ మర్నాడే మూటా ముల్లె సర్దుకుని విశాఖపట్నం నుండి మరలిపోవచ్చు. కాని ఇన్ని నాళ్ళుగా ఇంతమంది నుండి పొందిన స్నేహాన్ని అనుభూతుల్ని, దూరం చేసికుని వెళ్ళటమెలా? బహుశా నాకే అలా అనిపిస్తోందేమో, అందరూ నాలాగే బాధపడతారా: — ఏమైనా ఈ ప్రదేశాన్ని, ఈ స్నేహితుల్ని వదలి వెళ్ళక తప్పదుకదా!... ఆలోచిస్తూ కేంటీను నుండి ఇవతలకి వస్తున్న నన్ను రెండు కళ్ళు పరిశీలించి చూడటం చూశాను. ముందుకు కదలబోతూ ఆగాను. అవే కళ్ళను రెండురోజుల క్రిందట చూశాను. నన్ను ఇదే విధంగా చూడటం నాకు గుర్తే. నేను గ్యాలరీ రూముకు క్లాసుకు వెళ్ళబోతూ, కెమిస్ట్రీ డిపార్టుమెంటు వైపు ఆమె తిరగటం చూశాను. వెంటనే నాకు 'ఇందుమతి' గుర్తు కొచ్చింది.

ఈమె ఇందుమతే నేమో అన్న భ్రాంతి కూడ కలిగింది. ఆమె 'ఇందుమతి' అనుకోవడానికి అవకాశాలు ఏమీలేవు. మనిషిని పోలిన మనుషులుండవచ్చు. ఈమె కెమిస్ట్రీ సమ్మర్ ఇనిస్టిట్యూట్ ట్రైనింగ్‌కోసం వచ్చిన ఉపాధ్యాయిని అయినా అయి ఉండాలి లేదా కెమిస్ట్రీ. ఎమ్. ఎస్ సి స్టూడెంటయినా అయి ఉండాలి. అయితే ఆమె ఎవరో అయితే నన్ను ఎందుకు పరిశీలనగా చూడాలి! కారణం స్పష్టమే. వచ్చిన కొన్ని రోజుల్లోనే నేనొక రచయితనన్న విషయం చాలామందికి తెలిసింది మా స్టూడెంటు వలన. నన్ను రచయితగా అభిమానించిన వారిలో ఈమె ఒకరేమో.

ఆమె మరీ దగ్గరైంది. ఆమె చేతిలో వ్యానిటీ బ్యాగు తప్ప మరేమీ లేవు. నేనలా నిలబడే ఉన్నాను. ఒక్కడుగులో ఆమె దగ్గరవుతుంది. ఆమె ఇందుమతి అవునో కాదో తెలిసికోవాలని ఉంది.

"ఏమిటి కవిగార్కి ఆలోచనలు? క్లాసుకు టైము అవుతోంది. సెవెన్ టు ఎయిట్. పదండి. పదండి." అంటూ వక్కపొడిని నా కందిస్తూ తొందర చేశాడు హనుమంతరావు. ఆమె దగ్గరగానే వచ్చింది. ఇక నే పలకరించ వచ్చు.

"అబ్బ్యేం లేదు. మీరు వస్తున్నారని ఆగానంతే. పదండి" ముందుకు అడుగు వేశాను. ఆమె వెనుకయింది. నాకోసం ఒక క్షణం ఆగిందేమో. నేను వెనుతిరిగి చూడలేదు. కాని ఆమె నిజంగా ఇందుమతి అయితే! .... నా గుండె వేగంగా కొట్టుకుంది. కాని ఈమె ఇందుమతి కాదు. ఈమె ఇందుమతి అయ్యే అవకాశాలు ఏమీలేవు. ఈమె ఎవరో! నాతో మాటాడాలని కుతూహల పడుతోంది. రేపు ఆమె కనిపిస్తే మీతో మాటాడలేకపోయాను నేను గర్విష్టి ననుకుంటున్నారు కదూ? కాదు. నేను గర్విష్టిని కాను. నా కేముందని గర్వించను!... ఇంత పెద్ద సంజాయిషి ఎందు కిస్తున్నానంటారేమో! మీరు ఇందుమతిలా కనిపించారు అసలు ఇందుమతి ఎవరో తెలుసా!..."

"ఏమిటి గురువుగారూ! ఏదో ఆలోచనలో పడ్డారు. త్వరగా అడుగులు వెయ్యండి. ఇవ్వాళ చెప్తుంది మరిచి పోయారు కాబోలు" అన్నాడు హనుమంతరావు.

మేము ఫిజిక్సు డిపార్టుమెంటు వైపు తిరిగేసరికి హేమలత, నిర్మల, మూర్తి గారితో ఏదో విషయాన్ని గూర్చి చాల తీవ్రంగా చర్చిస్తున్నారు. అతనేదో వారికి అర్థం కాని విషయాన్ని తెలియ జేస్తున్నాడు. మమ్మల్ని చూచి "ఈసారి ఎవరు ఫస్టు కొట్టేస్తారో!" అంది హేమలత. నాకు తెలుసు అది నాకు గురిపెట్టిన ప్రశ్న.

మూర్తిగారూ, నేను ప్రాక్టికల్సులో సమాన రేంకిలో ఉన్నాం. కాని టెస్టులలో అతనిదే పై చెయ్యి. ఈసారి కూడ అతనే ముందుకెల్తాడు. సందేహం లేదు.

"ఫస్టు ఎవరిదైనా మీ ఆరుగిరిలో ఎవరికీ రాదు. మాతోనే ఉండిపోతాయి. మొదటి అయిదు రేంకులు" అన్నాడు హనుమంతరావు. అతనికి హేమలతకి ఎప్పుడూ చుక్కెదురే.

"బాధపడకు. మీరు మాతో ఉంటారుగా!" అంది హేమలత.

"మరి మాకు తోడుగా ఉండవద్దా!" అన్నాడు హనుమంతరావు.

నేను ఇందుమతి గురించే ఆలోచిస్తున్నాను

"కవిగారు ఏదో భావనా ప్రపంచంలో తేలియాడుతున్నారు!" అంది నిర్మల. ఆమెప్పుడూ నా ఆలోచనల కనిపెట్టాలనే తాపత్రయం. కాదు, నా కథల్లోని పాత్రలకు పోలికలు ఉన్నాయోమో కనిపెట్టాలని ఆత్రుత. ఆమె కజిన్ ఎవరో "[illegible]" మీద రిసెర్చి చేస్తున్నాట్ట.

"[illegible] నయం మునిగేదేమీ కాదు. ఈ రెండు రోజులు [illegible] మీలో ఒకడ్నిగా గుర్తించలేరా?" అన్నాను. గుర్తించాలనే నా తాపత్రయం. కాని మీ రేవో [illegible] దూరంగా ఉంటున్నారు" అంది నిర్మల.

"కాదు. ఫస్టు ఎలా కొట్టేద్దామా!"

"అవి ఆలోచన" అంది హేమలత.

"ఆలోచనల మీద రిసెర్చి తరువాత పదండి టయిమయింది" అన్నారు మూర్తిగారు.

ఆరుగురం పరుగెత్తాం. మా ఫిజిక్సు లెక్చరుగార్ని చూసి క్లాసు రూములోకి. ప్రశ్నపత్రం నా కళ్ళ ముందున్నా, నా ఆలోచనలు ఇందుమతి చుట్టూ తిరుగుతున్నాయి. నాకొచ్చినట్టు ఆన్సర్ చేసి ఇచ్చేశాను. కాఫీ బ్రేక్‌కి ఇంకా వ్యవధి ఉంది. క్యాంటీను కెళ్ళి కాఫీ తీసుకుని వస్తామనుకుంటుండగానే నా వెనకే పేపరు ఇచ్చి ఇవతలికి వచ్చింది హేమలత. నే నిల్చున్నచోటికి వచ్చి "ఆరాధన టీవీలో పాడిన పాట రాసిస్తారా?" అంది "ఆ పాట చాల బాగుంది" అంటూ ఇంకా ప్రాధేయపడింది.

"ఏ పాట?" గుర్తుకు తెచ్చుకోసాగాను. గుర్తు రావటంలేదు. మేము విశాఖ వచ్చిన మొదటి రోజుల్లో ఒక రోజున టీవీలో [illegible] హనుమంత రావు, శాస్త్రి, మూర్తి [illegible] పాడిన పాట [illegible], నా గొంతు చాల బాగున్నాయని మెచ్చుకుని పాటలు పాడించుకుని వెళ్ళారు. [illegible] మొదలు [illegible] [illegible] [illegible].

"పాట [illegible] [illegible]. [illegible] రాసి ఇస్తాను" అన్నాను.

"పాట రాసివ్వడమే కాదు. పాడి వినిపించాలి" అందామె.

"మన కెప్పుడు వీలవుంది. రేపే చివరి రోజుకదా" అన్నాను.

"అవును. రేపు వెలిడిక్టరీ ఫంక్షను. అసలు వీలవదు. ఎల్లుండి తిరుగు ప్రయాణం హడావుడి. మరెప్పుడవుతుంది? అయితే ఇవ్వాళ సాయంత్రం వీలు చూసుకుని బీచికి రండి. మేమూ వస్తాం" అందామె. అలాగే అన్నాను నేను. అంతలో నిర్మల వచ్చింది. ప్రోగ్రాము గురించి హేమలత చెప్పింది." వచ్చేటప్పుడు మంచి కథను కూడ ఆలోచించుకుని రండి." అంది నిర్మల. "నీ పిలాంటి కండిషన్లు పెడితే రావటమే మానేస్తారు" అంది హేమలత.

"ఎక్కు[illegible] వెళితే తేలేమా? ఇవ్వాళ మా ఫ్రెండ్సు కూడ బీచికి వస్తామన్నారు ముఖ్యంగా మాస్టారి పాట వినాలనే. వాళ్ళ ఎగ్జామ్సు కూడ అయిపోయాయి. ఈ రోజు రాత్రే వెళ్ళిపోతున్నారు. వాళ్ళ కోరికా తీరుతుంది" అంది నిర్మల.

పెద్ద సభే ఏర్పాటు చేసేటట్టున్నారే" అన్నాను.

"మంచి కథ చెప్తే సన్మానమే చేస్తాం" అందామె. "అక్కడికే వచ్చేయండి" అంది హేమలత. "ఎక్కడికి గురూ!" అంటూ వచ్చాడు హనుమంతరావు, దూరంగా లాక్కెడుతూ చెప్పాను "వచ్చాం! నే నివాళ జాలారిపేట వెళ్ళాలనుకుంటున్నాను గురూ!" అన్నాడు.

"మీరు వెళ్ళండి" అన్నాను. "అయ్యో బాబోయి! వీళ్ళ మధ్య మిమ్మల్ని వదలి వెడితే ఇంకేమైనా ఉందా?" అన్నాడు. "జోక్ చాల బాగుంది. ప్రమాదమేదీ రాదు" అన్నాను.

కాఫీ బ్రేక్ అయింది,

* * *

సాయంత్రం అయిదున్నర వేళ.

నేనూ, హనుమంతరావు, శాస్త్రి, మూర్తిగారూ నలుగురం పిఠాపురం హాస్టల్సు దిగువన నడిచి, సముద్రానికి దగ్గరగా కూర్చున్నాం; మెత్తటి ఇసుక మీద. మేమక్కడ ఉంటామన్న సంగతి హేమలత వాళ్ళకు తెలుసు. వస్తారు. మేము నలుగురం, ఈ కోర్సుకి వచ్చిన దగ్గరనుండి కలిసే ఉన్నాం ఈనాటి వరకు. విడిపోతామన్న విచారం మాత్రం మా అందరిలో ఉంది. వేసవి సెలవలు హాయిగా గడపక ఇంతదూరం వచ్చామంటే ఎంతోకొంత నేర్చుకోవాలనే తాపత్రయం మాత్రం మా నలుగురిలో ఉండటం చేత ఒక జిల్లాకి చెందిన వారము కాకపోయినా స్నేహితులమైనాము. మూర్తిగారు నాకన్న వయసులో పెద్ద. చాల నిశితమైన బుద్ధి వివేషం కలవాడు. సంగీతమంటే చాల యిష్టం. రాత్రి పడుకోబోయే ముందు

'ఎంకిపాట'లో కృష్ణశాస్త్రి గీతా'లో పాడుకుని నిద్ర పోయేవారం. పాట ప్రారంభించటం అతనివంతు పాట పాడి ముగించటం నావంతు.

"ఈ ఆడ మళయాళం ఇంకా రాదేం?" అని శాస్త్రి అంటూండగా మూర్తిగారు "ఏదీ? లేపాక్షి బసవయ్య గీతం" అన్నారు. నేను పాట ప్రారంభించాను నే ననుకున్న దానికన్నా చాల అందంగా ముగిసింది పాట. పాట పూర్తి అవగానే నా వెనుకనుండి మెత్తని చప్పట్లు వినిపించాయి. నేను గ్రహించాను. హేమలతగారి బృందం వచ్చి రహస్యంగా నా పాట విన్నదని "హేమలతగారూ! కనిపెట్టాను లెండి" అన్నాను. హేమలత ఒకసారి ముందుకు వచ్చి "పాట [illegible] పాట ఆపేస్తారేమో అని దాగుండిపోయాం. పాట బాగా పాడారు. థాంక్స్" అందామె. నాకు కొద్ది దూరంలో కూర్చుంటూ. "మీ పాట వినేశాం" అంది నిర్మల ముందుకు వస్తూ. ముందుకు వచ్చిన నిర్మలతోపాటు ఇద్దరమ్మాయి లుండటం, అందులోనే ఉదయం చూసిన అమ్మాయి కూడ ఉండటం ఆశ్చర్యానందాన్ని కలిగించింది. "నా ఫ్రెండ్స్, కెమిస్ట్రీ ఫైనల్ స్టూడెంట్సు" మావాళ్ళ నందర్నీ వారికి పరిచయం చేసింది నిర్మల. వారి గురించి మాత్రం తానేమీ చెప్పలేదు. నేను కొద్దిగ నిరుత్సాహపడ్డాను. రెండో అమ్మాయి క్రిష్టియన్. అందరం వృత్తాకారంలో కూర్చున్నాం. నేనూ, నాకు కొద్ది దూరంలో హేమలత, నిర్మల స్నేహితురాండ్రు, నిర్మల, హనుమంతరావు, శాస్త్రి, మూర్తిగారు మళ్ళా నేనూ. నేను ఆమె వైపు చూశాను. ఆమె 'ఇందుమతే అయితే ఎంత బాగుండును' అనుకున్నాను ఇందుమతే నేమో అనే ఆశ కలిగింది

"మాష్టారు! పాటతెచ్చారా?" అడిగింది హేమలత. పాకెట్ లోంచి కాగితాన్ని తీసి మౌనంగా ఆమెకు అదించాను. "ఒకసారి పాడి వినిపించండి" అంటామె కాగితాన్ని ఇసుకమీద పరచి, చివర్లలో ఇసుక పోసి ఉంచుతూ "మాకందరికీ పాటలు ఇష్టం. మీరెన్ని పాడినా వింటాం పాడండి." అంది నిర్మల. "షూర్" అన్నాడు శాస్త్రి పాట ప్రారంభించాను.

"గాలిలో నాబ్రతుకు తేలిపోయిన దోయి. నీలిలోకలిసింది మాలినాబ్రతుకోయి." పాటపూర్తయింది. మెత్తగా చప్పట్లు వినిపించాయి నలుమూలల నుండి. "మీ గొంతులో బరువుంది విషాద గీతికలు మీ గొంతుకలో బాగ తిరుగుతాయి. ఏదీ మరొక్కటి" అంది నిర్మల. ఆమె స్నేహితురాండ్రు చెవుల, చూపుల నామీదే కేంద్రీకరించారు

"విషాదగీతికా?" అన్నాడు శాస్త్రి "ఏం వద్దా?" అన్నాడు హనుమంతరావు

"ఒద్దసి కాదు. ఈ చివరిరోజున విషాద గీతికలేమిటాని?" అన్నాడు శాస్త్రి.

"ఫరవాలేదు. అవే బాగుంటాయి. పాడండి మాష్టారూ!" అంది నిర్మల మూర్తిగారు సిగ్నల్ యిచ్చారు. నేను ప్రారంభించాను.

వాడిపోయెను ఈ లత
మారిపోయెను ఈ కథ
విన్నపూచిన పువ్వులన్ని
వాడినేలకు రాలిపోయె.
నేడు పూచే పూవులేవీ
కంటికేమి కానరావు. వాడి॥
మున్ను కురిసిన వానవెనుక
మిగిలిపోయిన పరదలాగ
కడకునీకు మిగిలెనేమో
వేడి వేడి కన్నీరు
మబ్బుమాటున మెరుపులాగ
వలపుచిలికే మధువులాగ
లతికచివర పూవునేమో
మోమువాడిన జాజిపువ్వు వాడి॥

"చాల బాగుంది" - మళ్ళా చప్పట్లు. "లత అన్నారు కదా! నేను కాను కదా!" అంది హేమలత. అందరం నవ్వాము. "మారిపోయెను ఈ కథ. అన్నారు. ఏమిటా కథ?" అన్నాడు శాస్త్రి. అసలు ఉదయం ఒక కథ చెప్తానని ప్రామిస్ చేశారు. కథ చెప్పండి" అంది నిర్మల. అందరూ కథ చెప్పమని పట్టుపట్టారు. నాకు మాత్రం మనసు రావటంలేదు.

చల్లని గాలి హాయిగా మామీద వీయనారంభించింది. సముద్ర కెరటాలు కేరింతలుకొడుతూ ఆడుకుంటున్నాయి మామీద, సముద్రం అంతటా వెన్నెల పల్చగా పరుచుకుంది. ఈ వాతావరణం చాల అహ్లాదకరంగా ఉంది. ఈ వాతావరణానికితగ్గ కథ చెప్పండి." అన్నారు మూర్తిగారు. అతని మాటను కాదనని అందరికీ తెలుసు.

"ఇప్పుడు ఇంకెక్కడికి పోతారు?" అంది నిర్మల కవ్వింపుగా.

"ఈ వాతావరణాకి తగ్గది ప్రేమకథ. చక్కటి కథ చెప్పండి." అంది హేమలత

"కథలు చదివి, సినిమాలు చూసి విసిగెత్తిపోయాం ప్రేమకథలు వద్దు" హనుమంతరావు ప్రొటెస్టు చేశాడు. "కాదు ప్రేమకథే కావాలి" నిర్మల పట్టుపట్టింది.

"పోని సుఖాంతం చెయ్యండి" అన్నాడు శాస్త్రి.

"కాదండి ట్రాజిడీ అయితేనే బాగుంటాయి" అంది నిర్మల ఫ్రెండు.

"ఏ కథ అయిదేనేం? చెప్పేతీరులో ఉంది. వినటానికి మేమంతా సిద్ధమే" అన్నారు మూర్తిగారు. అంటే కథను వినటానికి ఆయన అందర్నీ సిద్ధపరిచారన్నమాట. నేనందర్ని పరికించి చూశాను. అందరి దృష్టి నామీదే ఉంది.

"అయితే చెప్తాను. కథను చాల జాగ్రత్తగా వినండి. ఇందులో ప్రతిమాట ప్రతిసంఘటన చాల ముఖ్యమైనవి. కథ సాగుతున్నంతకాలం ఎవరూ ఏమి

వేప్రశ్నలు యకూడదు. కథ ముగిసిన తరువాత అడగవచ్చు నేచెప్పవచ్చు" అన్నాను.

"ఓ. కే!" అన్నారంతా.

నేను ప్రారంభించాను.

మన జీవితాలలో ఎన్నో సంఘటనలు జరుగుతాయి. కాని అన్నీ ముఖ్యమైనవి కావు. కొన్నిమాత్రం మనజీవితాలపై మంచి ప్రభావాన్ని కలిగిఉంటాయి. అలాగే మన జీవితాల్లో మనం ఎందరినో కలుస్తాం. కాని కొందరే మనమనసుల్లో మిగిలిపోతారు. వాళ్ళు తారసపడటం చేతనే జీవితంలో పెద్దమార్పులు వస్తాయి. కొందరు కొంతకాలంవరకే మన జీవితంలో ప్రభావాన్ని కలిగిఉంటే మరికొందరు జీవితాంతం మనసులో రాజ్యమేలుతారు. మనం ఆ సంఘటనలు గాని, ఆ వ్యక్తుల గాని మరచిపోలేము." నేనాగాను. అందరూ నాకు దగ్గరగా జరిగారు. వెన్నెల చిక్కపడింది. గాలి వీయనారంభించింది మనసుకు హాయిని కలిగిస్తూ.

"సారథి ఆ ఊరువెళ్తాడని అతడు ఏనాడూ అనుకోలేదు. వెళ్ళినవాడు వెంటనే తిరిగివస్తాడని అనుకున్నాడే గాని మూడు రోజులపాటు ఉండవలసి వస్తుందని అనుకోలేదు. కాని అలా జరిగింది.

సారథి, వేణు బి.ఎస్.సి. విద్యార్థులు. క్లాస్ మేంట్సు. రూమ్ మేంట్సు. మంచి స్నేహితులుకూడ. గ్రూపులు మాత్రం వేరు. వేణూది ఏభైమైళ్ళ దూరంలో ఉన్న ఊరయితే సారథిది నూరుమైళ్ళ దూరంలో ఉన్న గ్రామం-స్వస్థలాలు. వాళ్ళు ఫైనలియర్ చదివేటప్పుడు దసరా సెలవుల తరువాత వేణు జ్వరంపడ్డాడు. అతడక్కడ ఉన్న అన్ని సంవత్సరాలలో అస్వస్థత అతనికి కలుగలేదు. జ్వరంరాగానే కంగారు పడ్డాడు. ఇంటికి దిగబెట్టి రమ్మని సారథిని కోరాడు. ట్రైన్‌కి బండిని పంపమని వేణు తండ్రికి ఉత్తరం వ్రాసి వేణుని తీసికుని బయలు దేరాడు సారథి. ప్యాసింజరు బండి ఆ చిన్న స్టేషనులో ఆగగానే స్టేషన్‌కు గుర్రం బండిని తీసికొచ్చిన రంగన్న వాళ్ళకు ఎదురొచ్చాడు. బండి ముందుకు పోతూంటే వేణు అన్నాడు. "చూశావా! నాకోసం స్టేషనుకు ఎవ్వరూ రాలేదు." అన్నాడు బాధపడుతూ.

"రాకూడదని రాకుండా ఉండరు కదా!" అన్నాడు సారథి.

"నీకు తెలియదు. నీవే చూస్తావు" అన్నాడు వేణు నీరసంగా నవ్వి.

ఊరికి స్టేషన్‌కి నాలుగుమైళ్ళ దూరం. బండి ఊరిని చేరేసరికి రాత్రయింది. ఇప్పటిలాగే వెన్నెల కాస్తోంది. పెద్ద దివాణంలో ఉన్న భవనం ముందు జట్కాబండి ఆగింది. ఆ భవనాన్ని చూస్తుంటే అర్థమైంది, వేణుని ఎంత కలిగిన కుటుంబమో. వేణుకి రంగన్న

ముందుకెడుతూంటే సారథి అనుసరించాడు. వారికి రామస్వామిగారు- అంటే వేణు తండ్రి ఎదురయ్యారు. "అక్కడ ఎవరైనా డాక్టరుకి చూపించలేకపోయారా? సరే మేడమీదికి తీసుకెళ్ళు రంగన్నా! డాక్టరుకి కబురు పెడదాం. ....మీరు మా వేణు స్నేహితులా? మంచిది మా యింటిలో రెండు రోజులుండి వెళ్ళండి.... వేణుకి తగ్గిపోతే కలిసే వెల్దురుగాని.... రంగన్నా ఈ అబ్బాయికి మన ఔట్ హౌస్‌ను చూపించు. వస్తాను. చెఱకుతోటవైపు వెళ్ళిరావాలి. రంగన్నా అమ్మగారికి చెప్పు" అని వెళ్ళిపోయాడు. రంగన్న వేణుని మేడమీదికి తీసికెళ్ళాడు. వాళ్ళను అనుసరించబోతుండగా మరోనౌకరు వచ్చి "రండి బాబూ! వెనకింటికి వెళ్దాం" అని సారథి ఎయిర్‌బ్యాగు సందుకున్నాడు. తలుపు తెరచి దీపంవేసి నౌకరు వెళ్ళిపోతూంటే సారధికి అనిపించింది. "ఇది ఆతిథ్యం అనుకోనా? లేక వేణుకి నాకు మధ్యన అంతరాన్ని తెలియజేయడమనుకోనా?"

సారధి బట్టలు మార్చుకొని కుర్చీలో కూర్చోబోతుండగా గది అవతల గాజుల చప్పుడయింది. సారథి భ్రుకుటి ముడిచాడు. గది అవతలికి అతను దృష్టి సారించేలోగా పదహారు పదిహేడేళ్ళ వయసుగల అమ్మాయి కాఫీకప్పుగల ట్రేని టీపాయి మీద పెట్టి 'కాఫీ' అని చెప్పి వచ్చినంత వేగంగా నిష్క్రమించింది.

ఆత్రుటి కాలమే చాలు సారథిలో విస్మయానుభూతిని నింపటానికి. ఆత్రుటి కాలంలో తలఎత్తి ఆమెచూచిన చూపే చాలు; అతనిలో గాఢమైన ముద్రవేయటానికి, "కాఫీ!" అని ఆమెమాట యధాలాపంగా అన్నా, ఒక గోడకు చెప్తున్నట్టు చెప్పినా, ఆమె చూపులు ఒక నిర్జీవ పదార్థాన్ని చూచినట్టు చూచినా, ఆమె గొంతులో కిన్నెరవాణిని అతడు గుర్తించకపోలేదు. ఆ చూపులో అమాయకత్వం అతనిని కదలించకపోలేదు. వచ్చినంత వేగంగా ఆమె వెన్నెలలోకి నడచిపోయింది ఆమె నడచిపోతూంటే అందాలప్రోవు నడచిపోయినట్టు అనిపించింది సారధికి.

నేను ఆగాను. అందరూ నావైపు చూశారు. నేను ప్రారంభించాను.

"కథను వ్రాయటంలో ఉన్న స్వేచ్ఛ చెప్పటంలో ఉండదు. ఇక్కడ అందాల రాశిని వర్ణించే అవసరం ఉంది. కాని సారథి చూసిన ఆమెను నేను వర్ణించబోవటంలేదు. అందంగా వంగిన ఆమె కనుబొమ్మలను గాని, సన్నగా కెంపులై మెరిసే లేతపెదవులను గాని, పొడవైన అందమైన ఆమె ముక్కును గాని, శిల్పి చెక్కిన ఆ అందమైన విగ్రహాన్ని గాని, ఆమె కళ్ళలోని అమాయకత్వాన్ని గాని, ఆమె శరీర వర్ణాన్ని గాని చిత్రించి పటంగట్టి మీ ముందు నేనుంచబోవటం లేదు. కారణం? సారథిని ఒక్క త్రుటికాలం

లోనే ఆకట్టుకున్నది ఆమె అందకాదు. ఆమె కళ్ళలో అమాయకత్వం మాత్రమే అతనిని ఆకర్షించగలిగింది.

"ఎవరీమె?" అనుకున్నాను.

"ఎందుకు ఈమెను చూస్తే జాలి కలుగుతోంది?" ఆలోచనలో పడ్డాడు.

"స్నానానికి రండి బాబూ!" నౌకరొచ్చి పిలిచాడు.

స్నానం చేసి వచ్చేసరికి "భోజనానికి రమ్మంటున్నారు" మళ్ళీ ఆ అమ్మాయే గోడకు చెప్పినట్లు చెప్పి వెళ్ళిపోయింది.

సారధి భోజనానికి వెళ్ళే ముందు వేణుని చూచివద్దామనుకున్నాడు. కాని వేణు పిన్నతండ్రి గోపాల్రావు ఎదురు పడి డైనింగ్ రూములోకి తీసికెళ్ళాడు.

"జ్వరం తప్ప మరే అనారోగ్యం లేదు. వాడికి మాత్రం కంగారెక్కువ. మీరు భోజనం చెయ్యండి. రేపుదయం చూడవచ్చు" అంది నడివయస్సులో ఉన్నట్లు కనిపించే స్త్రీ. ఆమెను చూడగానే ఆమె వేణు తల్లి అయివుంటుందనుకున్నాడు. ఆ పోలికలలా ఉన్నాయి. భోజనానికి ఇంటిల్లిపాది వచ్చారు రామస్వామి గారు భోజనానికి వేళకి అందుకోగలిగిన నాడు అందరూ డైనింగ్ రూములో కలుసుకుంటారట. లేకపోతే ఎవరి టైము వారిదేట. గోపాల్రావు చెప్పాడు. అతడే వేణు చెల్లెళ్ళని, తల్లిని తండ్రిని పరిచయం చేసాడు. దూర ప్రాంతంలో ఉన్న అన్నలను పరిచయం చేసాడు. కాని తనకు పరిచయమైన వారెవ్వరిలో 'ఆమె' లేకపోవటం సారధిని తికమక పెట్టింది. 'ఆమె ఎవరు?' అంటూ ఆలోచిస్తున్న సారధిని "కూర్చో సారధీ" అన్నారు రామస్వామి గారు.

ఒక వితంతువు వడ్డన చేయసాగింది. "ఈమె వేణు 'చెల్లెలు' కాదు బంధువా?" ఆలోచిస్తూంటే ఎవరో వెనుక వైపు నడచి పోయినట్టయింది. తల తిప్పి చూడటం సభ్యత కాదని ఊరకున్నాడు.

"వేణునొకసారి చూచి వస్తాను" అన్నాడు భోజనం చేసి సారధి. మేడ మీది ముందు గదికి దారి చూపాడు గోపాల్రావు. సారధి వెళ్ళేసరికి ఆ అమ్మాయి తలుపు దగ్గర గదిలోపల నిల్చుని ఉంది. పాలలో రొట్టెను ముంచుకొని తింటూ ఆమెతో ఏదో మాట్లాడుతున్నాడు వేణు ఆమె తల వంచుకుని వింటున్నది. సారధిని చూచి "రా సారధీ!" అన్నాడు వేణు. ఆమె తల ఎత్తి చూసింది. "శారదా! వీడే సారధి. నా స్నేహితుడు" అని పరిచయం చేశాడు. ఆమె నమస్కారం చేసింది. సారధి ప్రతి నమస్కారం చేశాడు.

"శారదా! ఈ రెండు రోజులూ సారధిని కనిపెట్టి ఉండవలసినది నీవే! ఈ ఇంటిలో మనిషి చచ్చినా బ్రతికినా పట్టించుకునే వారెవ్వరూ లేరు" అన్నాడు వేణు.

"అలాగే" అంటూ సారధివైపొక సారి చూచి వెళ్ళిపోయింది శారద.

"సారధీ! నా కెంత బలగం ఉందో చూశావా? నేనెంత స్థితిపరుడనో గమనించావా? కాని నేను ఈ ఇంటికి వచ్చి సుమారు నాలుగు గంటలవుతున్నా ఏ ఒక్కరూ తొంగి చూడలేదు. నాకు

దబ్బుంది. ఆస్తి ఉంది. కాని చల్లని మాటలాడే వాళ్ళు లేరు. అందుకనే స్నేహమంటే ప్రాకులాడుతాను. ఇది తెలిసి ఇంత దూరం ఎందుకొచ్చావని అంటావేమో, శారద ఉన్నాదన్న ధైర్యం వల్ల. శారదది చాల జాలి గుండె శారద ఒక్కసారి పలుకరిస్తే చాల బాధలన్నీ మరపుకొస్తాయి. నీవు శారదను చూశావు కదూ! శారద చాల మంచి పిల్ల. కాని అమాయకురాలు....” అంటూ కొద్ది క్షణాలు ఆగి, “సారధీ!.... రోజు లెప్పుడూ ఒకలాగే ఉండవు. నా చదువై పోతోంది. శారద సుఖపడుతుంది. శారదను ఈ నరకంలోంచి తీసికెళ్ళి పోతాను. శారద ఈ ఇంటిలో దాసీగా బ్రతికేనవసరం లేదు. మాసిన బట్టలు కట్టుకోనక్కరలేదు....” ఇంక వేణు ఏం చెప్తున్నాడో సారధికి వినిపించలేదు. మనసులో మబ్బులు కమ్మినట్టయింది. 'శారదపై వేణుకి హక్కుంది శారద వేణూ ఆస్తి” అన్నది అతనికి అర్థమైంది.

“దేవుడెప్పుడూ మంచివాళ్ళ పక్షమే ఉంటాడు. చింత పడకు” అని తనకు తోచిన విధంగా అనునయించి, అతని చేత టాబ్లెట్ వేయించి గదికి వచ్చేశాడు సారధి.

తలుపుతీసి గదిలోకి అడుగు పెడుతూండగా వెనకనే వచ్చింది శారద. గాజుల ధ్వనిని విని వెనుకకి తిరిగాడు. వెండి మరచెంబు మీద వెండి గ్లాసును బోర్లించి టీపాయి మీద పెడుతూ 'మంచి నీళ్ళు' అంది శారద.

“మీ పేరు శారదా?” తడబడుతూ అడిగాడు. 'అవును' అంది తల దాచుకుని ఆమె.

“చదువుకున్నారా?”

“ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి”

“ఈ ఊళ్ళో స్కూలుందా?”

“ఉంది”

“వేణు గురించి ఆందోళన పడుతున్నారు కదూ! జ్వరమే. మందు వేసుకున్నాడు. తగ్గిపోతుంది” అన్నాడు సారధి. కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా చూచిందామె ఇంకా అతనేమైనా అడుగుతాడేమో అని ఎదురుచూచిన శారద “పెద్దవాళ్ళు చిన్నవాళ్ళను 'మీరు' అని మన్నించవచ్చా?” అని అడిగింది.

“పరిచయం లేనప్పుడు అలాగే అనాలి” అన్నాడు

“వెళ్తాను” అంది శారద “మంచిది” అన్నాడు సారధి.

ఆమె వెళ్ళిన తరువాత అతని మనసు చాల కల్లోలమైంది.

“శారద ఈ ఇంటిలో పనిమనిషా? సారధి గుండె కలుక్కుమంది. 'ఈ దివ్యాంగన ఈ ఇంటిలో పనిమనిషి ఎలా అవుతుంది? ఈమె ఈ ఇంటిలో దాసిని అవుతుందా? కాదు. కాకూడదు. అదే నిజమయితే దేవుడు చాల పక్షపాతి. ఈమె అందగత్తె అని సానుభూతి

చూపుతున్నాడా? కాదు.... కాదు.... ఆమెలో అమాయకత్వం తనను ఆకర్షిస్తోంది. సహన గుణం, వినయవిధేయతలు అందానికి మెరుగులు పెడుతున్నాయి. కాని శారద గురించి ఇంతగా ఆలోచించవచ్చా? .... కూడదు .... శారద వేణు సొమ్ము. వేణూలాంటి భర్తను పొందగలుగుతోంది....” ఇలా ఆలోచిస్తున్న సారధి కెప్పుడో నిద్ర పట్టింది

రాత్రి కలలో సారధికి శారదే కనిపించింది. విశ్చలంగా ఆతనినే చూస్తోంది. వెన్నెల్లో కొబ్బరిచెట్ల నీడల్లో నిలబడి, 'శారదా' అంటూ పరుగెత్తి పట్టుకున్నాడు. కాని ఆమె దొరికిందో లేదో కల కరిగిపోయింది. కళ్ళు తెరచి చూశాడు. వెన్నెల విరగపూస్తోంది మేడ నిద్రపోతోంది.

“ఒక్క క్షణకాలంలోనే శారద ఇంతగ మనసు నాకట్టుకుందే! కారణం ఏమై ఉంటుంది? కాలేజీలో ఎంత మంది ఆడపిల్లలు కనిపించటం లేదు. ఎగ్జిబిషన్లలో, సినిమా హాళ్ళలో, బస్సు స్టాండ్లలో, రైళ్ళలో ఎందరు కనపడటం లేదు. ప్రాక్టికల్ క్లాసుల్లో ఒకరికెదురుగా ఒకరు, ఒకరు ప్రక్క ఒకరు ఉన్నా సంచలనం కలగనిది ఈమెను చూస్తే గుండె ఎందుకు స్పందిస్తుంది? ఎవరినైనా ఆకట్టుకునే నేర్పు ఈమెకుందా? కాని ఆ ప్రయత్నమేదీ ఆమె చేస్తున్నట్లు కనిపించదే. మరి మనసెందుకు ఆమె వైపు మొగ్గుతోంది?.... ఏది ఏమైనా శారద గురించి ఆలోచనలు చేయకూడదు....” అని మనసు సడిలపరచుకొని ప్రయత్నిస్తూ నిద్రకొరిగాడు సారధి.

కథ చెప్తున్న నేను ఆగాను.

“ఎందుకా కంగారు? చెప్పండి చెప్పండి” అన్నాయి అన్ని గొంతుకలు.

వెన్నెల విరగపూసింది.

వెన్నెల సముద్రం అందంగా మెరుస్తోంది. గాలి హాయిగా వీస్తోంది.

“ఈ కథను చెప్పడానికి మీరు చాల ముందుగా బాగ ప్రిపేర్ అయినట్టుంది. మీరు కథ చెప్పే విధానం. కథ వ్రాసికోడానికి వీలుగా ఉన్నట్టుగా ఉంది మీరు కథను చెప్పేరీతి. చెప్పండి మరాపకండి” అన్నారు మూర్తిగారు.

నేను కథను ప్రారంభించాను.

మర్నాటి ఉదయం కాఫీ టిఫిన్ తెచ్చిన శారద అంది “రాత్రంతా వేణుకి జ్వరంగా ఉంది. మీరొకసారి వెళ్ళి చూడండి” అని.

వేణుని చూడటానికి మేడ మీది కెళ్ళాడు. వేణు జ్వరంతో మూలుగుతున్నాడు.

“డాక్టరు దగ్గరి కెళ్దామా?” అడిగాడు సారధి.

“మేమే వెళ్ళే అలవాటు లేదు. నాన్నగారికి చెప్పు. డాక్టరుకు కబురు

పెడతారు. నాన్న లేకపోతే బాబాయికి చెప్పు'' అన్నాడు. సారధి క్రిందికి వెళ్ళాడు ఇద్దరూ లేరు పనిమీద పొలం వైపు వెళ్ళిపోయార్ట ఉదయమే.

"నేను వెళ్ళి పిల్చుకొస్తాను'' అన్నాడు సారధి "వద్దులే" అన్నాడు నీరసంగా వేణు సారధి వినలేదు. ఇంటి పనివాడి సహాయంతో అరగంటలో డాక్టర్ని వెంట పెట్టుకొని వచ్చాడు. డాక్టరు అరగంట అట్టహాసంచేసి పరీక్షించి ఇంజక్షన్, కాప్స్యూలు ఇచ్చి సాయంత్రం వచ్చిచూస్తానని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు. డాక్టరు రావటం చూసి వేణు అమ్మగారు వచ్చి "ఇంకా జ్వరం తగ్గలేదా ?" అంటూ "డాక్టరు మందిచ్చాడా ? వేసికో కాఫీ పంపిస్తాను. శారదా !" అని కేకవేసుకుంటూ క్రిందికి దిగి పోయిందామె.

"ఈ ఇంటిలో మనుషులుండలేరు సారధీ ! యంత్రాలే ఉండాలి" అన్నాడు వెళ్ళిపోయే తల్లిని చూచి. అక్కా చెల్లెళ్ళు ఉదయం 9 గం॥ లయితే గాని లేవర్ట వారికి తిండి మీద అలంకరణ మీద, కబుర్ల మీద తప్ప మరి దేనిమీద శ్రద్ధ లేదట. శారద ఉండబట్టి ఇల్లు నడుస్తోందని. ఆమె లేకపోతే తానా ఇంటి నుండి ఏనాడో పారిపోయి ఉండే వాడని వేణు చెప్పాడు, సారధితో.

శారద కాఫీ తెచ్చింది. "నిజమైన స్నేహితులు మీలాగే ఉంటారు" అంది శారద సారధిని చూస్తూ. "ఇది చాలా స్వల్ప విషయం. మనిషి మనిషికి ఎందుకు ? తోడుకోనం కాదూ ?" అడిగాడు సారధి సారధి వైపు మెరిసే కళ్ళతో చూచింది శారద.

"మనిషికి ఏమున్నా లేకపోయినా అనురాగం చూపే భార్య, ప్రాణాన్నిచ్చే స్నేహితుడు ఉంటే చాలు. ఎన్ని లోకాలైనా జయించవచ్చు. ఏం సారధీ ?" అన్నాడు వేణు

"అవును" అన్నాడు సారధి శారద వైపు చూస్తూ.

సారధి తనవైపు చూడటం చూచి అప్రయత్నంగా మెరిసే కళ్ళతో సారధి నొకసారి చూచి గబుక్కున తల దించుకుని అక్కడి నుండి వెళ్ళిపోయింది శారద.

"సారధీ ! శారదకు వగని సిగ్గు" అంటూ నవ్వాడు వేణు [illegible] సారధికి అర్థంకాలేదు మధ్యాహ్నం భోజనానికి నౌకరు వచ్చి పిలిచాడు. శారద రాలేదు. సాయంత్రం డాక్టరు వేణుని చూసి ఇంజక్షన్ ఇచ్చి వెళ్ళాడు.

రాత్రి భోజనానికి శారద వచ్చి "భోజనానికి రండి" అంది తలుపు దగ్గరే నిలబడి.

"వస్తాను.... కాని.... ఈ రోజంతా కనిపించలేదేం ?" తడబడుతూ అడిగాడు.

శారద తల వంచుకుని "ఏమో !.... నాకు తెలీదు" అంటూ తడబడే అడుగులతో వెళ్ళిపోయింది.

సారథి మనసు అదోలా అయింది. "శారద కనిపించదా? కనిపించినా మాటాడదా?"

యాంత్రికంగా భోజనం చేశాడు. గదికి తిరిగి వచ్చేసరికి మంచం దగ్గర టీపాయి మీద వెండి మరచెంబు; వెండి గ్లాసు ఉన్నాయి. సారథి మనసు కలుక్కుమంది.

"శారద నా కంటపడదా?" మధన పడ్డాడు.

"ఛా! నేను శారద గురించి ఆలోచించ కూడదు.... శారద నా మనసులో నుండి తొలగిపోవాలంటే త్వరగా ఇక్కడనుండి వెళ్ళిపోవాలి వెళ్ళిపోతాను. శారద ఎదురుగా ఉన్నంతకాలం మనసు వలలో చిక్కిన చేపలా గిలగిలలాడక తప్పదు. వెళ్ళిపోతాను" నిర్ణయించుకున్నాడు సారథి.

రాత్రి కూడా శారద కనిపించలేదు. గాని శారదతో మాటాడుతున్న భ్రాంతి.

మర్నాటి ఉదయం కాఫీ టిఫిన్ తెచ్చి అంది శారద" వేణుకి రాత్రి జ్వరం తగ్గింది. వేణు మిమ్మల్నే అడుగు తున్నాడు. ఒకసారి వెళ్ళి చూడండి."

"అలాగే" అన్నాడు సారథి, ఆమె వైపు చూడకుండా తల ప్రక్కకు తిప్పుకుని మనసులో ఎంతో ఉక్రోషంగా ఉంది కాని ఎలా వెలువరించాలో తెలియటంలేదు అతనికి. శారద కదలలేదు." "గ్లాసు, ప్లేటు పంపించేస్తాలెండి మీరు వెళ్ళండి" తల వంచుకునే అన్నాడు. కొద్దిసేపు కదలలేదు. అతను తల త్రిప్పేలోగా "వెళ్తాను లెండి" అంటూ వెళ్ళిపోయిందామె. ఆమె గొంతులో బరువు గమనించి తలత్రిప్పి చూశాడు ఆమె వెళ్ళిపోతోంది

"అయ్యయ్యో! శారద వెళ్ళిపో తున్నదే" బాధపడ్డాడు సారథి.

ఆమె ఉన్నంతసేపు ఎందుకు బెట్టు చెయ్యాలనిపించిందో, ఆమె వెళ్ళిపోగానే "అయ్యో" అని ఎందుకనిపించిందో అర్థంకాలేదు సారథికి

సారథి వేణు గదివైపు వెళ్ళబోతుండగా మేడమెట్లు ఎక్కబోతున్న శారద వెనుదిరిగి వెళ్ళిపోయింది. నిట్టూర్చి వేణు గదిలోకి చేరాడు సారథి

"జ్వరం తగ్గిపోయింది సారథీ. ఒళ్ళంతా చెమటతో స్నానం అయిపో యింది" ఆనందంగా చెప్పాడు వేణు. చిరునవ్వు నవ్వుతూ వేణుచేత బట్టలు మార్పించాడు సారథి. వేణూ ఏదో చెపుతున్నాడు. కాని ఏదీ వినిపించటం లేదు సారథికి.

కొద్ది సేపటిలో రెండు కప్పులతో కాఫీ తెచ్చింది శారద.

టేబిల్ మీదనుండి కాఫీకప్పు అందు కుంటూ "ఈరోజు సాయంత్రం జ్వరం నీకు మళ్ళా రాకపోతే మరి జ్వరం రాదు. నేను రేపుదయమే వెళ్ళిపోతాను. క్లాసులు పోతాయి" అన్నాడు సారథి.

తలగడా గలేబును మార్చుతున్న శారద తల ప్రక్కకు వంచి గలేబు త్రాళ్ళు ముడివేయసాగింది.

"నీకు ఈ ఊరిలో బోర్ కొడుతోంది కదూ!" అన్నాడు వేణు.

"కాదు. క్లాసులు పోతాయి" నేను మాత్రం ఉండి చేసే దేముందిక్కడ? నిన్ను చూచేవారు, కనిపెట్టేవారు ఒక రున్నారు కాబట్టి నాకు నీ గురించి బెంగలేదు" అన్నాడు సారథి.

దుప్పటిని మడత పెడుతున్న శారద ఆగింది.

"నీమాట నిజమే! సారథీ! శారద ఉంది. నాకింక ఏం ఫరవాలేదు. కానీ నీవు వెళ్ళిపోతే నాకెలా ఉంటుంది.... కాని....నీవు వెళ్ళాలి కదా! వెళ్ళు" అని ఆగి మళ్ళా అన్నాడు వేణు "కాని.... సారథీ నీవు దేవుణ్ణి ఎప్పుడు ప్రార్థించినా 'అమాయకులయిన ఆడవాళ్ళను సృష్టించ వద్ద'ని ప్రార్థించు. ఒకవేళ సృష్టించినా అందము ఇవ్వద్దని చెప్పు" సారథి నవ్వి "అలాగేలే!" అన్నాడు.

శారద కాఫీ కప్పులు తీసికుని అవతలికి వెళ్ళిపోయింది

"మీ శారద ఇవాళ ముభావంగా ఉందేం?" అడిగాడు సారథి

"మనం మాటాడుకుంటున్నాం కదా! కల్పించుకుని మాటాడే చొరవ శారదకు లేదు నాకు జ్వరం తగ్గిందని చెప్పిన దగ్గర్నుంచి ఎన్నికబుర్లు చెప్పిందనీ! అన్నీ నీ గురించే. నీవు చాల మంచి వాడవట మంచి స్నేహితుడవట, క్రొత్త మనిషిలాగే కనపడలేదట, ఎప్పుడో చూచినట్టే ఉందట. గొంతు ఎప్పుడో విన్నట్టుగానే ఉందట .... సారథీ!....శారద చాల అమాయకురాలు నా ఆందోళనంతా శారద గురించే...." వేణు ఆగగానే

'శారద ఎవరు?' అని అడుగుదా మనుకున్నాడు. వేణు మాటలతో ఆర్ద్రమైన మనసులోంచి మాటలు పైకి తన్నుకుని రావాలని తాపత్రయ పడుతూంటే డాక్టరు గదిలోకి వచ్చారు. డాక్టరు మాటాడుతూ క్రిందికి దిగివచ్చి ఊళ్ళోకి వెళ్ళి తిరిగి వచ్చేసరికి సన్నెండు గంటలు మధ్యాహ్నం వేళ అయింది సారథికి గదిలోకి వెళ్ళేసరికి గదంతా చాల శుభ్రంగా సర్దబడి ఉంది "శారదే చేసిందా ఈ పని!" అనుకున్నాడు. "శారదే చేస్తుందని ఎందుకనుకోవాలి" సరిపెట్టుకున్నాడు.

పని కుఱ్ఱవాడు వచ్చి భోజనానికి పిలిచి వెళ్ళిపోయాడు.

మంచి నిద్రపట్టింది. నిద్ర లేచేసరికి సాయంత్రం అయిదవుతోంది. ముఖం మీద చల్లటినీళ్ళు జల్లుకుంటూంటే శారద కాఫీ టిఫిన్ గదిలో పెట్టి వెళ్ళిపోతోంది. చూశాడు సారథి వెనక్కి పిలవాలను కున్నాడు కాని ఆమె తిరిగి వచ్చిన తరువాత ఏమి మాటాడాలో తెలియలేదతనికి

సాయంత్రం షికారు కెడుతూ ఆలోచించాడు.

"ఒకపూట శారద కనిపించకపోతే మనసు మసకబారిపోయింది. ఆ బాధతోనే శారదగా బాధపెట్టి నేను బాధపడుతున్నాను. క్షమించమని శారదను అడుగుతాను" ఆలోచిస్తూ ఇంటికి తిరిగి వచ్చి వేణుని కలిశాడు.

"సారధీ నాకు ఈ రోజంతా జ్వరం రాలేదు. మరి రాదు. నీవు అనుకున్నట్టుగా రేపు బయలుదేరవచ్చు. నీకు చాల శ్రమ యిచ్చాను. నీవు బాధపడవు. కాని నావిధి కృతజ్ఞత చెప్పుకోవటం" అన్నాడు.

వేణు మరిరెండు రోజులు తనని ఉండమని అన్నట్టయుంటే బాగుండేది అని అనిపించింది సారధికి.

"బాబాయికిచెప్పు ఉదయాన్నే ట్రైన్‌కి బండి ఏర్పాటు చేయిస్తాడు" అన్నాడు వేణు.

"వెళ్తాను. ఉదయం వీలైతే కలుస్తాను" అంటూ క్రిందికి దిగి వచ్చేశాడు వేణు బ్రతిమిలాడినా ఉండా లనిపించలేదతనికి.

భోజనానికి పనిక్కుర్రవాడేపిలిచాడు.

భోజనాల దగ్గర మర్నాడు బయలుదేరి వెళ్ళిపోవా లనుకుంటున్నట్టు చెప్పాడు. రామస్వామిగారు గోపాల్రావుని బండి ఏర్పాటు చేయించమని చెప్పారు.

శారద అప్పేళ్ళప్పుడు ఆ సమీపంలో ఉంది. శారదకు ప్రత్యేకంగా చెప్పి సెలవు తీసుకోవాలని ఉంది. కాని ఎలా వీలవుతుందో తెలియలేదు.

నెమ్మదిగా గదిలోకిచేరాడు. గదిలో మరచెంబు లేదు. శారదవస్తుందని ఆశ.. ఒక నమ్మకం. వరండాలో కుర్చీవేసుకుని కూర్చున్నాడు బయట పండువెన్నెల. కొబ్బరిచెట్లు నీడపడటంచేత, జాజిపందిరి అడ్డుగా ఉండటంచేత వరండాలో కొంత భాగం, అతను కూర్చున్నచోట చీకటిగా ఉంది శారద కనిపించే అవకాశం అతని కుంది. అతను కనిపించే అవకాశం ఆమెకు లేదు.

అరగంట భారంగా గడిచింది.

వెండి మరచెంబుతో నీళ్ళు పట్టుకొచ్చి గదిలోపలికి వెళ్ళిపోయింది. ఆమెకు సారథి గదిలో కనిపించలేదు. "ఎక్కడకు వెళ్ళారబ్బా!" అని గుమ్మందగ్గర కొస్తూ శారద అనటం సారథి విన్నాడు. ఇవతలికి వస్తున్న ఆమెకు సారధి కనిపించాడు.

"ఇక్కడున్నారా?" అందామె.

"అవును ఏమీ తోచక యిక్కడ కూర్చున్నాను" అన్నాడు సారధి కుర్చీ లోంచిలేచి వెనుకకు జరిగి నిలబడుతూ. శారదతో మాటాడకూడదన్న నిర్ణయాన్ని మరిచిపోతూ.

శారద నెమ్మదిగా స్థంబందగ్గరకొచ్చి నిలబడింది.

"రేపు వెళ్ళిపోవటమేనా?" అడిగింది శారద.

"అవును వేణూ కూడ వెళ్ళమని చెప్పాడు."

శారద కొద్దిసేపు మాటాడలేదు. ఆమె కళ్ళుమాత్రం చీకటిలో మెరుస్తున్నాయి.

"ఇక్కడ ఉండిపోకూడదూ?"

"ఎందుకు ఇక్కడ?"

"ఉండిపోండి"

"చదువుపోదూ?"

అవును, మరి." అని కొద్దిసేపాగి.

"మరి.... మరి.... రారా?" తడబడింది శారద.

"రాగలనో లేదో. అవసరం ఉంటుందో ఉండదో ఎలా తెలుస్తుంది."

శారద ఒక ప్రక్కగా తలవంచుకుంది.

"రావలసిన అవసరమేముంది?"

"అవును. మరి.... మరి.... అవసరమేముంది?– చీకటిలో మెరిసే, కళ్ళు వాలిపోయాయి కనుకొలుకుల్లో నిలిచిన కన్నీటిని గుర్తుపట్టాడు సారది

"శారదా!" అన్నాడు సారథి కంగారు పడుతూ. "రాకండి మరి" అంటూ వెళ్ళబోయింది శారద. "శారదా" అంటూ ఆమె చెయ్యి పట్టుకుని ఆపాడు. శారద చెయ్యి వదిలించుకునే ప్రయత్నమేదీ చెయ్యలేదు. ఆమె అతనికి మరీ సమీపంలో ఉంది. అతనికి ఆమె కళ్ళు ఆ కళ్ళలో ప్రార్థనతప్ప మరేమీ కనిపించటంలేదు. తనకత్యంత సమీపంలో నిల్చున్న శారద తనకు పరాయిదిలా కనుపించలేదు.

"శారదా! వస్తాను. తప్పకవస్తాను. వేణు పిలవాలేగాని గానూ" అన్నాడు.

'నమ్మకమేనా?'— అన్నట్టు చూసింది శారద.

"తప్పక వస్తాను శారదా! తప్పక వస్తాను" ఆమె చేతిని రెండుచేతులతో పట్టుకుని. శారద చేతిని విడిపించుకుని కన్నీళ్ళు తుడుచుకుంది.

"శారదా! వేణు నా స్నేహితుడు. వాడు దుఃఖపడట. నే చూడలేను. వాడి సుఖం నాకెప్పుడూ కావాలి. వేణుని కని పెట్టుకుని ఉంటావు కదూ?" అడిగాడు.

శారద మౌనంగా తలూపింది.

"ఉదయమే— అంటే తెల్లవారక ముందే— అయిదు గంటలకే వెళ్ళిపోతాను. రాత్రవుతోంది. నీవిక వెళ్ళిరా!" అన్నాడు.

శారద మెరిసేకళ్ళతో వెళ్ళిపోయింది.

"శారదా! నీవు నాకు కావాలి. కాని వేణుని మోసంచెయ్యనా? నేనేం చేసేది?" అంటూ కుమిలిపోయాడు. "శారదా! నిన్ను నేను చూడకపోయినా బాగుండేది? నేనెందుకు వచ్చానిక్కడికి?" అంటూ బాధపడ్డాడు.

ఆ రాత్రి కలత నిద్రేఅయింది.

తెల్లవారువేళకు ముందుగా రంగన్న వచ్చి లేపాడు. వేడినీళ్ళు స్నానానికి తెచ్చాడు. వేడి కాఫీ తెచ్చి బండిసిద్ధంగా ఉందన్నాడు.

"ఈ చీకటివేళ ఇన్ని ఏర్పాట్లు ఎవరు చేశారు రంగన్నా!" అడిగాడు కాఫీ త్రాగుతూ.

"ఇంకెవరు చేస్తారుబాబూ! శారదమ్మ కాక?" అన్నాడు రంగన్న.

అప్రయత్నంగా తలఎత్తి ఎదురుగా కనిపించే పెరటి వసారావైపు చూశాడు. శారద కనిపించలేదు. కాని పెరటి వసారాలో దీపం వెలుగు కనిపించింది.

"బండి సిద్ధంగా ఉంది బాబూ!" హెచ్చరించాడు.

అయిష్టంగా బండి ఎక్కాడు సారథి. బండి ముందుకు పోతోంది. కాని ముందుకుపోతున్న బండినెవరో వెనుకకు లాగినట్టయింది. వెనుతిరిగాడు.

గేటు దగ్గర నిలబడి తలుపుమీద ఉంచిన చేతులమీద బుగ్గనాన్చి కదులుతున్న బండీవైపే చూస్తున్న శారదను గుర్తుపట్టాడు సారథి. బండి మలుపు తిరిగేంతవరకు ఆ కళ్ళు అలాగే తదే

కంగా చూశాయి. ఆకళ్ళనే చూస్తూ ఉండి మలుపు తిరిగుతూంటే అను కున్నాడు" వేణూ ! శారద నా మనసులో నుండి తొలగిపోలేదు. నన్ను నిందించకు" అని.

నేను కథ చెప్పటం ఆపి "ఈ కథను యిక్కడితో ఆపివేస్తున్నాను. ముగింపు మీకే వదిలిపెడుతున్నాను. ఎవరికి ఎలా ఇష్టమయితే కథనలా ముగించుకోవచ్చు. ముగింపు చెప్పే విషయంలో నేవింత వరకూ చెప్పినకథ నెంతమాత్రం మార్చ కూడదు. ఈ కథకు ఎన్నిరకాలయిన ముగింపులయినా ఉండవచ్చు కాని అసలయిన ముగింపు ఒక్కటే. మీరు ఎందరి జీవితాలో చూశారు. ఎందరి కథలో విన్నారు. అదృష్టితోనే కథను ముగించండి. నేను వింటాను" అని అన్నాను.

"రచయిత తానంతట తాను ముగింపు చెప్పినప్పుడే పాఠకులకు తృప్తి అలా కాకపోయినప్పుడు అది ఎంత చక్కటి ముగింపు అయినా పాఠకునికి తృప్తి ఉండదు." అన్నాడు శాస్త్రి.

"శంఖంలో పోస్తేనేగాని తీర్థంకాదు" అంది నిర్మల.

"నేను చెప్ప గలిగిన ముగింపును చెప్తాను. కాని మీరు చెప్పే ముగింపుల కూడ వినాలని ఉంది. ఇప్పుడు మీరే ప్రశ్నలు వేసినా వెయ్యవచ్చు." అన్నాను.

"శారద వేణుకి ఏమవుతుంది?" హేమలత అడిగింది.

"కథనుబట్టి గ్రహించండి" అన్నాను.

"కథలో సరియైన ఆధారమేదీ లేదు. అందుచేత, ముగింపు చెప్పటం కష్టం" అంది హేమలత.

"ముగింపు ఆ రహస్యాన్ని భేదించే దిగా ఉండాలి" అన్నాను.

"సారధి మళ్ళీ ఆ ఊరు వెళ్ళాడా?" అడిగాడు హనుమంతరావు.

"అది మీ యిష్టం. మీరు సారధిని ఆ ఊరు తీసికెళ్ళవచ్చు మానవచ్చు. కాని నేను మాత్రం సారధికి ఆ ఊరు వెళ్ళాలని ఎంతగా మనసు ఉన్నా వెళ్ళలేక పోయాననే ప్రారంభించి ముగింపువైపు వెళ్తాను" అన్నాను. "నేను ముగింపు చెప్తాను" అంది నిర్మల. "చెప్పండి" అన్నాయి అన్ని గొంతుకలు. నిర్మల ప్రారంభించింది. "శారద సారధి ఒకరి నొకరు ప్రేమించుకున్నారు. మీరంతా ఇందుకు అంగీకరిస్తారుగా. కాని వేణు శారదను ప్రేమించాడు. వేణు స్నేహాన్ని నిలబెట్టుకోవటం కోసం, శారద వేణుల వివాహం కోసం సారధి ప్రోత్స హిస్తాడు. వాళ్ళ పెళ్ళి అవుతుంది" అంది.

"బాగానే ఉంది గాని ముగింపులో కొత్తదనం లేదు" అన్నారు మూర్తి గారు.

"శారదను పెళ్ళి చేసుకుంటానన్నాడు

వేణు. కాని శారద అతన్ని విరాకరించింది. సారధిని పెళ్ళి చేసుకుంటానని మనసు విప్పి చెప్తుంది. సారధిని ఒప్పించి వారి వివాహం జరిపిస్తాడు వేణు" ముగించింది హేమలత.

"ఇదీ బాగానే ఉందిగాని అనుకున్నంత పటుత్వం ముగింపులో రాలేదు" మూర్తిగారన్నారు.

"ఈ రెండూ కాకపోతే మూడో ముగింపు ఉంటదే. శారద వేణునో, సారధినో పెళ్ళి చేసికోవాలి" అంది క్రిష్టియన్ అమ్మాయి

"సారధి మనసు తెలిసి వేణు, వేణు మనసు తెలిసి సారధి ఒకరి కోసం మరి ఒకరు త్యాగం చేయటానికి సిద్ధపడవచ్చుగా" శాస్త్రి అన్నాడు

"[illegible]" [illegible]డిగాడు హను మ[illegible].

"ముగ్గురికీ పెళ్ళికాక అలా ఉండి పోతారు" అన్నాడు శాస్త్రి.

"ముగింపులో గానే ఉంది. కాని శారద అవివాహితగా ఉండిపోవచ్చు. సారధి వేణులు అవివాహితులుగా ఉండి పోతారన్నది నేనంగీకరించను, స్త్రీ ప్రేమలో ఉన్న స్థిరత్వం పురుషుని ప్రేమలో ఉండదు." అన్నారు మూర్తి గారు.

"ఈ కధకు ముగింపేమిటి ?" అన్నాడు శాస్త్రి.

"మాష్టారే చెప్పాలి" అంది నిర్మల. అందరూ నావైపు చూశారు

"కధ సారధి పరంగా సాగింది. తనువ మిగిలిన ఇరువురి మనోభావాలు పరిగణన లోనికి రాలేదు. సారధిని దృష్టిలో పెట్టుకునే కధను చెప్తాను. మీకు యిష్టమయితే వినండి" అన్నాను. "చెప్పండి" అన్నారంతా.

నే ప్రారంభించాను.

"శారదతో సారధి పరిచయం చాల స్వల్ప కాలమే అయినా, శారద అతని మనసులో గాఢంగా నిలచిపోయింది. ఆమె కూడ అతనిని ప్రేమించిందని అతని నమ్మకం. కాని వేణు అతని మనసులోకి రాగానే మనసు మనకబారుతుంది. ఎన్నో పర్యాయాలు వేణుకి తన మనసును తెలియజేయాలనుకుంటాడు. సాధ్యపడదు. వాను విడి[illegible] ఉత్తరం ద్వారా [illegible]న మనసు తెలియజేయాలనుకుంటాడు. కాని రెండు రోజులు అతిథ్యమిచ్చిన కారణానికి తిన్నయింటి వాసాలు లెక్కపెట్టాడని వేణు నిందించి స్నేహాన్ని తెంపివేస్తాడేమో అని భయపడతాడు. తను ఆమె కంట పడకుండ ఉంటే తన్నామె మరచిపోగలదని నిర్ణయం చేసుకుని ఆ ఊరు వెళ్ళే ప్రయత్నాన్నే విరమిస్తాడు...."

"అయితే ఇంతకి శారద సారధిల పెళ్ళి జరగదంటారు. అంతేకదూ ?" నేనే ఈ కధా రచయితనైతే ఎవ్వరు అడ్డంవచ్చినా ఎదిరించి శారదను సారధిని

పెళ్ళి చేసికున్నాడనే ముగిస్తాను మీలాగ సారధిని పిరికివాడిని చెయ్యను" అన్నాడు హనుమంతరావు ఆవేశంతో.

"మనిషి పిరికివాడవటానికైనా, ధైర్యవంతుడవటానికైనా పరిస్థితులు కారణమవుతాయి కదా. సారధి స్నేహానికి కిచ్చిన విలువకు ప్రేమకివ్వలేదని శారదను స్నేహితురాలిగానే పరిగణించాడని మీరెందు కనుకోకూడదు?" అంది నిర్మల.

"మీరు పురుషుల పక్షం మాట్లాడటం నాకు వింతగా ఉంది" అన్నాను.

"ఇందులో న్యాయం తప్ప పక్షపాతమేమీ లేదు" అంటామె

"మీలాగ స్త్రీ లందరూ భావిస్తారని నేననుకోను శారద కూడ సారధిని పిరికివాడనే అనుకుంది. కాని మీలాగ సమర్థించదు" అన్నాను

"శారద - సారధి" వీరి పరిచయం ప్రేమ సౌరభాలను దామతో గలగిందే గాని పైకి వెదజల్ల లేకపోయింది. పైకి చెప్పుకునే స్థితికి రాలేదు. నిజానికి వాళ్ళు మనసులు విప్పి మాటాడుకోనేలేదు. కాని వారి మనసులలో చెలరేగే సంచలనాన్ని వారు కనిపెట్టారు. ఈ పరిచయం వల్ల దుఃఖం తప్ప మరేదీ లభించదని సారధి కనిపెట్టాడు. అందుకనే ఆమె నుండి దూరంగా పోప్రయత్నించాడు. ఇది పిరికితనమెలా అవుతుంది?" అన్నారు మూర్తిగారు.

"పలాయన మంత్రం పఠించాడంటే ధైర్యవంతుడనా?" హనుమంతరావన్నాడు.

"అది పలాయన మెలా అవుతుంది? శారదను పెళ్ళిచేసికుంటానని మాట వరుసకైనా అన్నాడా సారధి?" అడిగారు మూర్తిగారు.

"చెయ్యి పట్టుకోలేదా?" ఊరుకోలేదు హనుమంతరావు

"బాధతో వెళ్ళిపోయే ఆమెను సమాధాన పరచాలనే దృష్టితోనే ఆమె చెయ్యి పట్టుకుని ఆపాడు ఆమెను అతను యిష్టపడుతున్నప్పటికీ వేణుని మరచిపోలేదు. చివరిసారిగా ఆమె వెళ్ళిపోయే ముందు శారదతో ఏమన్నాడు? శారదా! నేను నీ స్నేహితు[illegible]డి సుఖం నాకెప్పుడూ కావాలి. వాడిని కనిపెట్టుకుని ఉంటావు కదూ." అనలేదూ? ఆ విధంగా తన్ను అర్థం చేసికొమ్మని చెప్పటం కాదూ? కాని శారద తన్నెంతగా యిష్టపడుతున్నదో తనకు తెలుసు. తానామెను ఎంతగా యిష్టపడుతున్నాడో తనకు తెలుసు. శారదను తను ఆశించకూడదని తెలుసు మరచిపోవాలని తెలుసు. మరచిపోలేడని తెలుసు. సారధిలో ఎంత సంఘర్షణ ఉందో మీకు తెలుసా?" అడిగాడు ఆవేశంతో మూర్తిగారు అందరూ చప్పట్లుకొట్టారు 'ఆ అమ్మాయి' తప్ప..

"మీకు నా ఆర్గ్యుమెంటు నచ్చలేదా?" మూర్తిగా రడిగారామెని.

"వీళ్ళందరూ మీ ఆర్గ్యుమెంటును మెచ్చి చప్పట్లు కొట్టలేదు. మీలో ఆవేశానికి, హొయిత్రీకి మెచ్చి చప్పట్లు కొట్టారు, నిజానికి అతని పాత్రను అంతగా 'పోస్టుమార్టమ్' చేసే అవసరం నాకు కనిపించటం లేదు. సారథిగార్ని బోనులో పెట్టి ముద్దాయిలా క్రాస్‌చేసే అవసరమూ కనిపించటం లేదు కొందరు ప్రేమను పైకి చెప్పుకోగలరు. మరి కొందరు చెప్పుకోలేరు కొందరు సాధించగలరు. మరి కొందరు సాధించ లేరు వారు సాధించలేక మనసు చంపుకోలేక బాధపడతారు. అలాంటి వారిపై సానుభూతి చూపాలి గాని హేళన తగదు" అందామె ఆర్ద్రమైన కళ్ళతో.

నేను కృతజ్ఞతతో ఆమెను చూశాను.

"సారథిని ఎంత ఉదాత్తమగా చూశారు?" అన్నాడు శాస్త్రి. హనుమంతరావు ఆమె నేదో అడగాలనుకొంటున్నాడు. కాని ఆమె చెప్పినది పూర్తికానిదే మాటాడకూడదని కాబోలు ఊరకున్నాడు

"శారద వేణుల దృష్టిలో పెటుకుని ముగింపు చెప్పగలరా?" అడిగాను నెమ్మదిగా ఆమె కొద్దిసేపు ఊరుకుని "మీరు కథలో శారద వేణుల సంబంధ బాంధవ్యాలను స్పష్టంగా చెప్పలేదు. కాబట్టి దానినే ముగింపులో ఉపయోగించుకుంటాను పర్మిషన్ యివ్వండి" అందామె. "అలాగే. చెప్పండి" అన్నాను

"ముగింపుకోసం శారద వేణుల సంబంధాన్ని స్పష్టపరుస్తాను. శారద వేణు పినతల్లి కూతురు" ఆగిందామె. అందరం ఆశ్చర్యంతో చూచాం ఆమె వైపు.

"శారద తండ్రిపోయి, ఆమె తల్లి, తను పెదతండ్రి పోషణలోకి వచ్చిన తరువాత శారద, ఆమెతల్లి ఆ ఇంటిలో బానిసలుగా బ్రతకవలసి వచ్చింది వేణు తండ్రి వారిని మామూలు మనుషులుగా చూడామని ప్రయత్నించినప్పుడు వేణు తల్లి, శారద తల్లితో అతని అక్రమ సంబంధాన్ని కట్టి దూరం చెయ్యాలని చూచింది దారి తెన్నులేని ఆమె తల్లి ఆ ఇంటిలో బానిసగా బ్రతకటానికైనా సిద్ధపడింది. శారదను తనచెల్లెలుగా చెప్పుకోటానికి వేణు సిగ్గుపడలేదు. కాని ఆమె బ్రతుకుకు బాట చూపేంతవరకు తన్ని 'అన్నయ్యా', అని పిలవ వద్దన్నాడు. అతనిమీది ఆశతోనే ఆ యిద్దరూ ఆ ఇంటిలో బానిసలుగా బ్రతకటానికైనా సిద్ధపడ్డారు. శారదను ఆ నరకం నుండి తప్పించ ప్రయత్నించాడు. సఫలీకృతుడయ్యాడు" చెప్పి ఆమె ఆగి" మాష్టారూ మీ కథలో శారద వేణుని 'అన్నయ్యా!' అనిపించి 'బావ' అని గాని

ఎక్కడా సంబోధించలేదు. అందుచేత ఈ స్వేచ్ఛను తీసికున్నాను క్షమించండి" అంది

"మీరు మంచి చమత్కారులే" అంది నిర్మల.

"మిగత కథను కూడా మీరే ముగించండి" అంది హేమంత.

"మాస్టారూ ఈమె మిమ్మల్ని బాగా బోల్తా కొట్టించారండి" అన్నాడు శాస్త్రి.

"యువార్ కరెక్టు. మిష్టర్ శాస్త్రీ! యువార్ కరక్టు" అన్నాను.

"మిగత కధ కూడా అల్లండి" అన్నారు మూర్తిగారు

"ఇక కథేముంది? వేణు బి.ఎస్.సి. పూర్తిచేసుకుని, ఎమ్ ఎస్ సి లో డిగ్రీ పొంది లెక్చరర్ ఉద్యోగం సంపాదించుకున్నాడు శారదను, తనతో తీసి కెళ్ళిపోయాడు ఈ కథనే నవలగా వ్రాయాలనుకుంటే, ఆ ఇంటినుండి వారిని తీసికెళ్ళటానికి అతనొక నాటకం ఆడినట్టు వ్రాసుకోవచ్చు. శారద చదువులో చేరింది ఆమె చదువుకుంటున్నప్పుడే ఆమెకు పెళ్ళయ్యిందని. సారథితో మాత్రం కాదు. ఇదే నాకు తోచిన ముగింపు. మీరెలా స్వీకరించినా సరే" అందామె.

"శారద సారథిని మరచిపోయిందా?" అడిగాడు శాస్త్రి.

"మీరెలా అనుకున్నా సరే!" అందామె.

"అలా కాదు. మీరు శారద పాత్రను బాగ అర్థంచేసుకున్నారు గనుక చెప్పండి" అన్నాడు శాస్త్రి

ఆమె కొద్ది సేపేదో ఆలోచించింది. నెమ్మదిగా తలవంచుకుని చెప్పసాగింది. 'సారథిగారు ఆ ఊరు వదలి వెళ్ళిపోయిన దగ్గరనుండి శారద అతనిని తలుస్తూనే ఉంది. అతను వస్తాడని ప్రతిరోజూ ఎదురుచూస్తూనే ఉండేది ప్రతిరోజూ సాయంత్రం చీకటి పడేవరకు బోట్ హౌస్ దగ్గర అతని మాటలను తలచుకొంటూ కూర్చొని వచ్చేసేది. వెన్నెల రాత్రులలో బోట్‌హౌస్‌నే చూస్తూ కాలం గడిపేది. సారథిగారిమీద తనకున్న ఆశలను వేణుకి తెలియజేయాలని, ఎన్నో సార్లు అనుకునేది. అప్పటికి వేణు సమస్య ఆమెను వివాహం కాదు. ఆ ఇంటినుండి విముక్తి. అస్వతంత్రుడయిన వేణు మాత్రం తన పెళ్ళి గురించి ఏమని అడుగుతుంది? వేణు ఉద్యోగస్థుడయ్యాడు. శారదకు ఆ ఇంటినుండి విముక్తి లభించింది. కాలేజీలో చదువుకునేందుకు చేరింది. అప్పటికి సారథిగార్ని శారద చూడక నాలుగు సంవత్సరాలయింది. శారదకు పెళ్ళి చేస్తానన్నాడు వేణు శారద తన మనసుని వేణుకి తెలియజేసింది. వేణు ముందు ఆశ్చర్యపోయాడు తరువాత అన్నాడు 'సారథికి ఏ మాత్రం నీమీద మనసున్న మాట మాత్రం అయినా నాతో చెప్పడా? నీవు

పొరపాటు పడితుంటావు. సారథికి నీ మీద మనసుంటే వస్తానన్న వాడు రాడా? సారథి నిన్ను యిష్టపడ్డాడే అనుకో, అయినా అతను తిరిగి రాలేదంటే వీలు గాని పరిస్థితులేవో ఉండి ఉండాలి కదా! అయినా సారథి ఇంతకాలం అవివాహితుడుగా ఉంటాడా? లేనిపోని భ్రమలకు పోకు'' అన్నాడు. శారదా బాగా ఆలోచించింది. అప్పటికే ఆమె తల్లి మరణించింది. వేణు మాటలు వినటమే శ్రేయమనిపించిందామెకు. శారద పెళ్ళి చేసుకుంది.'' అని చెప్పటం ఆపి ఆమె నావైపు చూసి "మీరు కథలో చెప్పిన విషయాలనే వాడుకున్నాను క్రొత్త విషయా లేవీ చేర్చలేదు. మీరు బోట్ హౌసును ఉపయోగించుకున్నారు నేను బోట్ హౌసు ప్రయోజనాన్ని చెప్పాను'' అంటూ ముగించిందామె.

''చాలా బాగా ముగించాదు కథని. మాష్టారు అందమైన పూలను చిందరవందరగా వదేస్తే మీరు అందంగా సూత్రాని కెక్కించి దండగాచేసి మొదలు చివర కలిపి ముడివేశారు" అంది నిర్మల.

"కథ వ్రాయటమంటే పాత్రలో లీనం కావాలి రచయిత. మీరు శారద పాత్రలో బాగా లీనమయ్యారు. శారద మనసులో ఉన్న భావాలను చాలా సున్నితంగా చెప్పారు. అమె ప్రతిరోజూ కొన్ని క్షణాలనైనా 'బోట్ హౌసు' దగ్గర గడపవచ్చేది అన్న మాటలు వింటూంటే మనసు ఏమిటో అయింది మనసులో ఉన్న ఫీలింగ్స్‌నుచెప్పుకోలేక,దాచుకోలేకదూరమైన'శారద సారథి'లను చూస్తూందే జాలి వేస్తోంది. బాధ కలుగుతోంది, శారద సారథి దూరమైనట్టు చెప్పిన ముగింపే రమ్యంగా ఉంది" అన్నారు మూర్తిగారు.

"పాపం హనుమంతరావుగారు ఆవేశపడ్డారు" అంది హేమలత వెక్కిరింపుగా.

"ఇది కథ. నిజ జీవితంలో ఇలా జరగటం మాత్రం ఎవరూ హర్షించరు. శారద ఆరాధనా అంతా ఏం కావాలి?'' ఆవేశంతోనే అన్నాడు హనుమంతరావు.

"మీకే ముగింపు నచ్చకపోతే ఇద్దర్నీ కలపండి. ఇలాంటి ప్రేమికుల వెతికి ముడి పెయ్యండి. 'ఇది ఇలా జరిగింది కాబట్టి అది అలా జరగాలి' అనే సూత్రం కథలలో వర్తిస్తుంది. 'ఇది ఇలా జరిగింది కాబట్టి అదలా జరగాలి. కాని ఇది ఎందుకు అలా జరిగింది?' అనే ప్రశ్న వేసేది జీవితం. జీవితం ఒక సమాధానం లేని ప్రశ్న. ?ఇది ఎందుకిలా జరిగింది?' అని మీరెంత తల బాదుకున్నా జవాబు దొరకదు. కథలను నూటికి నూరు కథలను సుఖాంతం చెయ్యవచ్చు. కాని జీవితాల విషయంలో ఖచ్చితమైన శాతమేదీ లేదు" అన్నారు మూర్తిగారు

"మీరన్నది ఒప్పుకున్నాను. జీవితాలు చాలా సుఖాంతాలు కావు. కనీసం కథల

కైనా ఎందుకు సుఖాంతం చెయ్యరు ?" అన్నాడు హనుమంతరావు.

"కథలకు జీవితాలకు ఉన్న దూరాన్ని దగ్గర చేయటానికే" మూర్తి గారాన్నారు.

"ఇక లేద్దామా ?" అన్నాను నేను. అందరూ మౌనంగా లేచారు. "త్వరగా అడుగులు వేస్తే మేం బస్సు కందుతాం. మా ఫ్రెండును రాత్రిట్రైనుకి పంపాలి" అంది నిర్మల.

"మమ్మల్నే త్వరగా నడవమని మీరు హెచ్చరిస్తున్నారా ?" అన్నాడు శాస్త్రి. అందరం నవ్వేశాం. నేను మాత్రం కథ ముగింపునే ఆలోచిస్తున్నాను. నాలు గడుగుల్లో ఆర్. కె. కేంటీన్ను చేరుకున్నాం. 'అయిస్‌క్రీమ్' అన్నాడు శాస్త్రి. అందరం లోపలికి నడిచాం. కేంటీను రద్దీగా ఉంది. ఆడవాళ్ళు నలుగురు ఒక వైపు కూర్చున్నారు, మేము మరోవైపు కూర్చున్నాం. హేమలత, నిర్మల త్వరగా అయిస్‌క్రీమ్ తీసుకుని మమ్మల్ని తొందర చేయసాగారు. 'లాసన్సుంబే లోని సెర్చి లైటునే చూస్తున్నాను. "మాస్టారూ !" ఎవరో పిలిచారు. ప్రక్కకు తిరిగాను ఆమె.

"మీరు కూర్చున్న చోట ఈ కాగితం దొరికింది. మీదేనేమో చూసుకోండి. బస్సు వస్తోంది. నమస్తే !" అంటూ కాగితాన్ని నా కందించి ముందుకు నడిచింది. నేను అప్రయత్నంగా కాగితానందుకుని నమస్కరించాను. బస్సు వస్తోందని హేమలత హెచ్చరించింది. హనుమంతరావు బిల్లు పేచేసాడు. శాస్త్రి, మూర్తిగారు ముందు కదులుతూంటే నేను ప్రక్కకు వెళ్ళి దీపం వెలుగులో కాగితం మడతను విప్పాను. చదివాను. అక్షరాలు చాలా హడావుడిగా వ్రాయబడినట్టున్నాయి.

అందులో ఇలా వుంది :

"మీరు ఔట్ హౌసులో మరచిపోయిన నల్లంచు తెల్ల రుమాలు నా దగ్గరే ఉంది. తిరిగి యివ్వమని అడగకండి. దానిని నా దగ్గరే ఉండనివ్వండి. గతానికి కట్టిన బూజును దులుపుకోటానికి అది పనికి వస్తుంది కదా !"

అంతే. సంతకం లేదు

కాగితాన్ని జేబులో పెట్టుకుంటూ కేంటీను దాటి పరుగున వచ్చాను.

సిటీ బస్సు మలుపు తిరుగుతూ కనిపించింది.